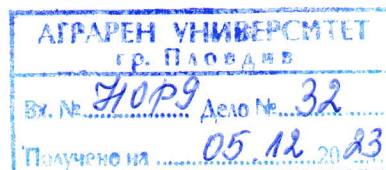

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование **3. Социални, стопански и правни науки**, професионално направление **3.8. Икономика**, докторска програма „Организация и управление на производството (Селско стопанство и подотрасли)“

Автор на дисертационния труд: **БЕСИМ ХАМДИ БИСЛИМИ**, докторант в задочна форма на обучение към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет – Пловдив

Научен ръководител: Доц. д-р Боряна Иванова

Тема на дисертационния труд: „УПРАВЛЕНИЕ НА ПЪТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО“

Становището е изготвено от: Доц. д-р Димо Атанасов Атанасов, Аграрен Университет – Пловдив, област на висше образование: **3. Социални, стопански и правни науки**, професионално направление: **3.8 Икономика**, научна специалност: „Икономика и управление“, определен за член на научното жури със заповед № РД-16-908/26.09.2023 г. от Ректора на АУ-Пловдив.

1. Актуалност на проблема.

Устойчивото развитие на земеделието и на селските райони зависи от природните ресурси, технологиите, човешките ресурси, социалната среда и др., но в много голяма степен се влияе и от състоянието и управлението на инфраструктурата. Тя от своя страна обаче зависи от инвестициите, които държавата и регионите могат да правят. Изхождайки от това, можем да кажем, че изследването на Бесим Бислими е актуално и целенасочено. Чрез него би могло да се надгради, както в теоретичен и методологичен план, така и да се пренесе анализа на получените резултати в практиката и да се оцени, как инвестициите в инфраструктура могат да подобряват устойчивостта на отраслите и на регионите.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационното изследване е да се анализира състоянието и качеството на инфраструктурата в Република Косово и да се оцени потенциалът ѝ да подобрява условията за устойчиво развитие. Постигането ѝ се обуславя от решаването на няколко научни задачи, а именно – определяне на текущото състояние на земеделието в Западните Балкани; идентифициране на факторите, които определят неговото развитие; определяне влиянието на определени агроикономически фактори за устойчиво развитие на Западните Балкани;

предлагане на модел на развитие, който да подобри потенциала на агроикономическите фактори за устойчиво развитие; представяне на политики за финансиране на инфраструктурни проекти; оценка на инвестициите в инфраструктурни проекти и др.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е в обем от 205 страници и включва увод, шест глави, заключение и използвана литература. Тази структура е позволила на докторанта да представи своето изследване, а таблиците 10 на брой и графики – 7 на брой допринасят за онагледяването на полуичените резултати. Под всяка таблица или фигура е представен източникът на информация. Използваните литературни източници са представени в края на дисертацията.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Първата глава от изследването, озаглавена "Характеристики на транспортната инфраструктура", представя дефинициите за пътна инфраструктура, нейната класификация и начините за управлението ѝ. Обърнато е внимание и на значението, което инфраструктурата има за развитието на бизнеса и регионите. Разгледано е и влиянието на политиките и инвестиционните тенденции в развитието на инфраструктурата.

Във втора глава "Теоретични основи на устойчивото развитие" докторантът е направил опит да изясни концепцията за устойчивостта, включително факторната обусловеност, принципите и индикаторите за измерването ѝ.

В трета глава е направен анализ на аграрната икономика и аграрната политика, ролята на селското стопанство за икономиката, предизвикателствата, пред неговото устойчиво развитие. Разгледана е също и Общата селскостопанска политика за периода 2021 – 2027 г.

В четвърта глава на дисертацията, докторантът е представил връзките и зависимостите на аграрното развитие от състоянието на инфраструктурата. Анализирани са влиянието на пътната мрежа върху цените на аграрните продукти. Пета глава от дисертацията е посветена на изясняване значението на пътищата за развитието на търговията с аграрни продукти. Представени са примери от практиката как инфраструктурата въздейства на търговията.

Шеста глава е обособена за представяне на страните от Западните Балкани и какво е състоянието на тяхната инфраструктура. Дискутирано е макроикономическото им състояние. Анализирани са селското стопанство, аграрните им политики, инструментите на ЕС за финансиране на инфраструктурни проекти, с цел интегриране на пътната им мрежа с транспортните коридори на Общността. В края на тази част от изследването, докторантът е предложил насоки и препоръки за инвестиции в подобряване на инфраструктурата в региона, с цел постигане на комплексна устойчивост.

В заключителната част, докторантът обобщава резултатите от изследването и извежда препоръки за развитие на инфраструктурата в Република Косово и в

страните от Западните Балкани, с оглед трасиране на устойчиво развитие както на земеделието и селските райони, така и на цялата икономика.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приемам представените в автореферата приноси моменти, които могат да се обобщят в следното:

1. Изяснена е същността на пътната инфраструктура за устойчивото развитие на земеделието;
2. Изяснена е същността на устойчивото развитие на земеделието, като е изследвана ролята на инфраструктурата в тази насока;
3. Изяснена е същността на земеделието в контекста на устойчивото развитие на икономическите отрасли;
4. Изготвена и аргументирана е стратегия за устойчиво развитие на земеделието в Западните Балкани, в чиято основа стои пътната инфраструктура;
5. Анализирана е ролята на пътната инфраструктура за устойчивото развитие на земеделието в Западните Балкани.

6. Критични бележки и въпроси.

Представеният дисертационен труд има структура на научно изследване, в което сравнително добре са обвързани постановките за инфраструктурата, устойчивото развитие, аграрните политики и сложните връзки между тях, които влияят върху развитието на земеделието, селските райони и търговията с аграрни продукти.

Нямам сериозни критики към дисертацията, но би било добре да се засили методологичната част на изследването и да се обосноват по-подробно използваните методи за анализ. Препоръчвам на докторанта в бъдещите си изследвания да показва по-ясно връзките между теорията и практиката и да интерпретира по-целенасочено получените резултати.

Имам един въпрос към докторанта:

Какво е състоянието на инфраструктурата в Република Косово и страните от Западните балкани, сравнена с инфраструктурата на останалите страни от Балканския полуостров?

7. Публикувани статии и цитирания.

Докторантът е представил общо 3 публикации в автореферата. Във всички, Бесим Бислими е единствен автор. Чрез тези публикации, докторантът натрупва изискуемият минимум от 30 точки, съобразно индивидуалния си учебен план. Справка за цитирания не е представена.

Авторефератът съответства на структурата и логическата последователност на дисертационният труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на АУ-Пловдив за неговото приложение, което ми дава основание да гласувам **ПОЛОЖИТЕЛНО** за присъждането на **БЕСИМ ХАМДИ БИСЛИМИ** на научната и образователна степен „**доктор**“ в професионално направление 3.8. „Икономика“, по научна специалност „Икономика и управление на производството (Селско стопанство и подотрасли)“.

Дата: 16.11.2023 г.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:

(доц. д-р Димо Атанасов)